

લેણો હટાવવામાં બંદો-દ્વસ્ત થઈ જાય!
સતત ન ભરવામાં બંદો-દ્વસ્ત થઈ જાય!
અસ્ત-દ્વસ્ત થઈ જાય ગોધા બદલીથી -
ટકી રહેવા 'હપ્ટે' બંદો-બસ્ત થઈ જાય!

થાય બફારો - કેતન શુકે
હવામાનમાં પટ્ટો! સહકારી સ્ટૂર્ની -
લગ્યા સમજા.. લગ્યું કંઠક
(ઉત્સવને બદલે સમાજમેળા) (માધ્યપુરા આકાશે..)

ચિંતન

રસાન્તે કૃપાઃ પાણો વ્યમ કવ્યમ ધ્ય આત્મન |

તદેનાં સતતમ ઉદ્ઘૂર્ણના થયા મલત ||

'જ ધનને કંજૂસ લોકો પાતાના કાડાસની જેમ કાંઈમાં સાચાની રાખે છે તે જ ધન,
સત્યપુરો હેંમેશા કથણાની માફક ફેંકી છે, લ્યાગ કરે છે.'

માખસની પાણી અને લાંબી પાણી કરોડા પાણી દીકરે છે. આએ આખી બેન્ક આજ જાય છે. અનેની બાયકી પોતી એ અનો અંતરાના ડાખતી નથી. કોઈ ના જીવનની આખી બચત, વિશ્વાની સૂરી, નિયુની કમાદ બદ્દું જ પાછ જાય જતાં તેમને વાજ-ખરણ કે પાપ-હુંઝ થતાં નથી.

આવ કંજૂસ લોકો ધનના ભંડાર પર કાળા નાગ થઈને નેટા હોય છે. પોતે તો સુખભોગ ભોગવાતા નથી, ખેલવાને કારાણે ભોગવી પણ શકતા નથી. દાન-પુષ્ટ તો કાંઈ કરી શકે? સ્વામાનાં જરૂરી સાથ અને ગૌદીર્દ હોદું જરૂરી છે. આનું ધન હોવા છતાં 'નિયુન' અને નિયુનો થાય લખ છે.

સંત-સજીજન પુરુષ ધનના હેંમેશા સદ્ગુર્યોગ કરે છે, કેટલાય કંશાદીઓ આખે પણ પોતાની આવકના દસ ટકા ધમદર્દાન-પુષ્ટમાં વાપરે જ છે.

સુવિધાર

- કામ કરનાર વાચિને દાડિદ્યનો ભય હોતો નથી, મીન દારા કરનારને કાકસનો ભય હોતો નથી, જગૃત માસનો કોઈ પણ મકાનનો ભય હોતો નથી - આલાદા
- સહજન હોકો ક્રમ વડે જ હુદ્દ લોકો બની રહેતી નથી છે - બાન્દુર્દ
- પ્રસિદ્ધિનો ભાર મેંટાયો ખૂલ જ કઠિન કાર્ય છે - વોલ્ફાર્ટ
- અંધ કોણ? નેણ કરબ-કર્ફ દેખાતાં નથી, બહેરો કોણ? જે પોતાના હિન્દાની વાતાં સાંભળતો નથી, સૂંધો કોણ? જે બોગ સમયે પણ, મિંગ બોલતો નથી, તે - સંત તુર્બીદાસ
- સંતર્ફ કરતાં કરતાં જ્યારે ચિત્ત સુદ્ધી થાય ત્વારે જીવ ભાંસી કરી શકે - પુ. કોંગ્રેસ
- દાય-પ્રેમ-કરણ સભર અંતઃકરણ, એ ત્વર્ગ જ છે - સ્વામી વિદેશાનંદ
- આશા એટલે ગરીબની દોટી - રહોર રહીએ

બોધકથા

આજકાલ તો સાહેબો, મ્દાનાં, સહકારી બેન્કોવાળા બાયકી કરે છે તે આંખો માર્ગીને અભજોમાં જ કરે છે. 'સંતોષ' નામનો શાણ તો એમના જીવનમાં છે જ નહીં, અંતે તપાસ-બેલ અને જરી સિંદાર અને કંઈ જ મળતું નથી.

એક લોલી-અસુન્દર-ભક્તને દાડિદ્યની ભય ગીરીથી અને લીધ માગવાની ખૂલ કંટાળો આવી ગયો, કોઈઓ અને 'હિન્દી'ની ઊંઘાસાનું પ્રત ભાતાંબું, 'દાન' મળતો અને લોલાંા અંતે તપ-પૂજા-ગ્રાન-ઓપિદાસ કર્યા,

લક્ષ્મીજી પ્રસક થયા. ખૂલ્યું બોગ, શું આપું? જે માગિશ તે મળતે પણ સાચવનું પડશે. જો ધન કે સૌનું જમીન પર પડશે તો 'ધૂધી' થઈ જશે! બોગ શેર્માં આપું તારું આ મિશા પાત્ર લે ભરી આપું.

હેરે પેલાની સાખુંથી ગળી, પાત તો નાનું છે, પણ મારી પારો આ થોલો છે એ ભરી આપો. કાપડાનું જૂના, ધીગડાથાગાડ - થેલો જૂનો હતા. લક્ષ્મીજીએ સોના-ચાંદીના ઇસ્કાથી ભરવા લાગ્યા. પેલો લોલી હાલાવી હાલાવી જગ્યા કરે પણ, 'બસ હેવ નહીં' જો ધન કરે જ નહીં! અંતે વજનથી થોડો તિંગેલી તૂટી ગયો. ધન જીવન પર પડતું અને ધૂધી થઈ ગયું અને લક્ષ્મીજી અદરશ્ય. પેલો હોં ત્યાં ને ત્યાં ને એવો ને એવો જ રહ્યો.

વાંચન વિશેષ

કાચ સેતુ

ઉર્દુના ઉડાન ભરીને પાંખોમાં,
સિદ્ધિનાં સપનાં આંજુને આંખોમાં,
નવા વિશ્વને દિશા વિદ્યાની આ છે શરીરાત,
પથરદમાં નીર નિયોગી તેવાની તાકાત.

દેશ અને હુલિયાના જેની નોંધી છે ભાત,
ગુજરું દેશ તણ છે લોકો ગજવેલની જાત,
મન ડગે નહીં મેરસમ હો ભરેને ગુંગવાત,
અજવાનાં જગ્હણ કરીશું, ભરેને કાણી રાત.

- શૈલેખગીરી લાવા

દેશાંતરા, સહિયુના ને પરોપકાની ભાવના થકી,
માનવાની મહેર્દ સહી પ્રસારાવી ગુજરાત મેચા,
કળા-કાર્યગીરી, સંગીત, સાહિત્ય ને આધારાભક્તા થકી,
વિશ્વને નવો રાં ચીંદાવા કદમ માંડે, ગુજરાત મેચા.

- રામ પટેલ 'કરણકર'

ઉદારાત, સહિયુના ને પરોપકાની ભાવના થકી,
માનવાની મહેર્દ સહી પ્રસારાવી ગુજરાત મેચા,
કળા-કાર્યગીરી, સંગીત, સાહિત્ય ને આધારાભક્તા થકી,
વિશ્વને નવો રાં ચીંદાવા કદમ માંડે, ગુજરાત મેચા.

- જ્યોતન નિયેદી 'ખ્યાલન'

ગુજરાતની આ ભૂમિ, સંતોની છે આ ભૂમિ,
ધરમની ધારણે ફરજાવતી છે આ ભૂમિ,
'રામ' ને 'રાહિમ' ની, 'શું' અને 'નું' ની,
હરોઢ કરે છે સેવા, એ લોકની છે આ ભૂમિ.

- રામુ પાણેખ

ભારતમાના જમાનો હાથે, ઇંપે દીવાડો ટમટમાટ,
છવા હિલોળે મેલાખ ખેતર, છ્મુ લીલા મલકાટ,
ભાવ, ભાડીને ખ્મેરવંતુ, ઉંદોગ ધ્યાન આપાર,
રણ છોડીને આવ્યા નાથ એ, એનું પરમ શાંત ગુજરાત.

- વાંદી લાવાના થાય જ્યાં જગ્હણ, એનું પરમ શાંત ગુજરાત છે.

- વધનિલ પાણેખ

સંત-શ્યામો ને સેવાની કુદુર સંગાયે ગાતા,
મેદા ધાનુષ દંગો કેવા, હૈયામાં છલકાતા,
ચો દશથી ગુજુ ઉંદથું, બંદારવંતુ જુંજન,
દે ગુર્જરી પાવન દારા, હું કરુંજને વંદન.

- ડૉ. કોણેયાલાલ ભાવ

ચુંદો પુરાગી કલા-સંસ્કૃતિ ગરવી ગુજરાત ભૂમિની,
દિલિયાની કાંત એવાંથી શાન આ સુંદર ભૂમિની

- રાજકુમારી પરવાની

માનગીના એમની એ ભાવના એ,

રંગ ભર્યું ચાંદું માર્યું ગુજરાત એ.

સોના મેમના - હુંદાના રણકાર એ,

રંગ ભર્યું ચાંદું માર્યું ગુજરાત એ.

- મનસુરી ધમરાન ગનીલાલ

માતુભાપા હેલે છીંક, બિનાની ગર્ભ ઉચ્ચારવાનું,
ઉમાનાર્દ - મેમાણી રસધારે તેજ ગ્રાનાર્દ.

હું ગુજરાતી ગંગાવાતી, વણ ભોગીએ રાજાવાનું,

ડણક કરતો સાવજ કે, અહીં, અહીંભાગ અવતરવાનું.